

ABD'nin İran Savaşı: Izdıraplar Artarken Kızışma Riski de Artıyor

11.09.2026 • Revcom Yazıları • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Okumakta olduğunuz yazı revcom.us sitesinde yayınlanmıştır. Yazının öneminden dolayı çevirisini okurlarımıza sunuyoruz.

ABD-İsrail'in İran'a karşı kanlı ve sinsî savaşlarını başlatmasından bu yana yedi ay geçti, üstelik bu saldırılar tam da ABD, İran ile "iyi niyetlerle" müzakere ettiğini söylediği bir sırada gerçekleşti. Geçtiğimiz hafta ise ABD ve İran arasında aylardır en şiddetli çatışma şeklinde gerçekleşti. Her iki tarafta küresel olarak stratejik Hürmüz Boğaz'ının kontrolü için savaşmaya ve manevralar üretmeye devam etse de savaş hala bir çıkmazda.

İran ise ABD'ninkiler de dahil olmak üzere Kuveyt, Bahreyn, Ürdün ve Irak'ta tesisleri hedef aldı. ABD ordusu majör savaş gemilerinin de vurulduğunu söylüyor.

ABD; İran tesislerine, gemilerine ve tankerlerine düzinelerce kez saldırı düzenledi. Saldırılarından bir tanesi İran'ın güneyinde yer alan düğün alanını vurdu. Beş kişinin öldüğü saldırıda 6 yaşında bir çocuk da dahil olmak üzere 70 kişiye yakın kişi yaralandı.

Güney İran'da bir düğüne gerçekleşen ABD saldırısı sonucu yaralanan bir çocuk, 30 Ağustos 2026. Fotoğraf: AP

Bütün bunlar savaş zaten çokça hayata kıymış ve hasara neden olmuşken yaşanıyor. En az 3468 İranlı bu saldırılarda öldü. Bunların yedisi bebektir ve en az üç yüz yetmiş altısı çocuktur. ABD, acımasız bir şekilde evleri, okulları, hastaneleri, köprüleri, fabrikaları ve çok daha fazla yapıyı vurarak iki milyon İranlıyı evlerinden etti.

Bunların yanı sıra ABD'nin devam eden donanma ablukası ve yaptırımları İran'ın dış ticaretini üçte bir oranında azalttı. Bu durum enflasyonu korkunç seviyelerde artırarak sıradan İranlıların çektiği acıları da katladı. (Bir yıla oranla bitkisel yağın fiyatları %383 artarken ekmek fiyatları %294 arttı).

Trump: “Hava Civa”dan Yok Etme Tehdidine

İran savaşı yedince ayına girerken savaş kızışmasına rağmen Başkan Yardımcısı Vance gazetecilere “Buna savaş demedim” dedi. Trump bununla hemfikir olduğunu “büyük bir şey değil, askeri bir çatışma bizim için hava civa” diyerek destekledi.

Ancak daha birkaç gün önce Trump sosyal medyadan ahlaksız ve soykırımcı tehditler savurdu: “Şayet başarısız İran Ulusu yaptığımız bu gayet meşru saldırılara yanıt vermeye çalışırsa onları çok daha sert vuracağız ancak bu göreceklere en büyük saldırı olmayacak, en büyüğü kanatlarımızın altında bekliyor ve onu yaptığımızda İran İslam Cumhuriyeti namına ortada pek bir şey kalmayacak!”

Bu görünür tutarsızlık ve anlamsızlık ABD emperyalizminin kendisini içerisinde bulduğu pozisyonu yansıtıyor. Rejimin pozisyonunu anlamak için 27 Temmuz günü yazdığımız yazıya tekrar bakmak faydalı olacaktır:

1. **Zafer ilan edip çıkmak.** Bu durum Trump ve ABD'nin savaşı başlatırken belirledikleri hedeflerden vazgeçtikleri anlamına gelir: İran'ın nükleer kapasitesini yok edip ABD'yle uyumlu bir rejim değişikliği. Bu, Trump'ın İran rejimiyle Haziran ayında yaptığı ve çoğu şeyi İran'a bıraktığı antlaşmaya geri dönmek anlamına gelir. Pek çok şeyin yanı sıra bu antlaşma Hürmüz Boğazı'nın kontrolünde büyük ölçüde İran'a söz hakkı veriyordu. İran'ın savaş öncesi

böylesi bir durumu yoktu dolayısıyla bunu kazanmak ABD açısından bir zaafiyet göstergesi olur ve stratejik bir yenilgi anlamına gelir.

2. **Ekonomik ambargo.** ABD donanması İran limanlarına yönelik ambargosunu sürdürüyor ve İran'a yeni yaptırımlar uyguluyor. Bunun yanı sıra Hürmüz Boğazı'ndan geçen gemilere rehberlik ediyor ve İran'ın boğazdaki kontrolünü zayıflatmak için askeri güç uyguluyor. Görünen o ki Trump rejimi bu durumun petrol pazarı ve dünya ekonomisi üzerindeki baskıyı kaldırırken topyekün bir savaşa dönüşmeden İran üzerindeki baskıyı arttıracaklarını umut ediyor.

Ancak şimdiye kadar bu hamle savaşta belirleyici bir etkiye sahip olmadığı gibi New York Times'ın da söylediği gibi Hürmüz Boğazı "ölümcül bir çıkmaz". Mevcut durum yani ne savaş ne barış durumu sürdüğü müddetçe ABD'de dahil olmak üzere dünya ekonomisi başka stres faktörleri ve potansiyel kriz kaynaklarının ortaya çıkmasıyla zorlanmaya devam edecektir. Bunlar olurken ufukta bir çözümün gözüküyor olması ABD ordusu üzerindeki baskıyı da arttıracaktır.

- Askeri kızışma. ABD mevcut durumu radikal olarak tırmandırıp kesin bir zafer elde etmek isteyebilir ancak bu durum yüksek ihtimalle karadan işgali gerekli kılacaktır. Böylesi bir işgalin başarılı olacağının herhangi bir garantisi yoktur. Ancak ağır kayıp ve hatta doğrudan mağlubiyet potansiyelini güçlü bir şekilde içinde barındırdığı gibi bölgedeki ABD müttefiklerinin ağır darbeler almasına da neden olabilir. Üstüne üstlük şu an da bu opsiyona olan kamu desteğinin çok az olduğunu da söylemek gerekiyor.

Trump'ın savaş konseyi (Vance, Dışişleri Bakanı Rubio ve "Savaş" Bakanı Hegseth ile hükümetin diğer yüksek kademeli yetkilileri) bu opsiyonların her birinin savaşı tüm Orta Doğu'ya genişletme riski taşıdığını, ABD'nin Suudi Arabistan gibi önemli Körfez müttefiklerini ABD'den uzaklaştırabileceğini, ciddi enerji kıtlığı ve dünya ekonomisine daha fazla zarar verebileceği ve hatta Afrika ve Asya'da gıda üretimine bağlı bir kıtlıkla kitlesel göç krizi oluşturabileceğinden endişeleniyorlar. Aynı zamanda *New York Times*'ın bir haberine göre Pentagon savaşın majör olarak ilerlemesinin Orta Doğu'da hali hazırda oldukça azalmış olan Patriot hava savunma stoklarını tehlikeli seviyelerde azaltacağından endişeleniyor. Ve en önemlisi cephanelikte

böylesi bir yokluk durumu ABD'yi emperyalist rakipleri Rusya ve Çin karşısında çok daha hazırlıksız bırakır. Böylesi bir durumun getireceği yıkım ve ölümün zaten dehşet acılar çeken milyonlarca İranlı için ne anlama geleceğinden bahsetmedik bile...

Bütün bu opsiyonlar ABD egemenleri için büyük riskler taşıyor ve stratejik tahakkümleriyle temel çıkarlarına ciddi bir şekilde zarar veriyor.

Demokratlar Kimseyi Kurtaramaz

Bizim bu değerlendirmemiz üzerinden bir ay, savaşın başlamasından bu yana ise yedi ay geçmesine rağmen faşist Trump rejimi hala hayata geçirilebilecek bir çıkış yolu bulabilmiş değil. Savaşın düşük yoğunluklu ancak bir hayli riskli bu safhası hala sürüyor ve herhangi bir yanlış hesaplama çok tehlikeli sonuçlar doğurarak tarafların kontrolünden çıkabilir.

Böylesi durumlarda bu ülkedeki insanlar genellikle yardım için “muhalefet partisine” yüzlerini dönerler ve bugün de Trump karşıtı çoğu kişi yüzlerini ara seçimler dönmüş durumdadır. Ancak şayet İranla savaşı durdurmaları için Demokrat Parti liderlerinden medet umuyorsanız bunu tekrar düşünün: Aynı kişiler Trump'ın temel varsayımlarını paylaşıyorlar.

Katil ve haksız savaşlardan uzun bir geçmişe sahip bir kapitalist emperyalist hakim sınıf partisi olarak Demokratlar ABD emperyalizminin dünyadaki pozisyonunu ilerletmek için aynı zorunluluklara sahipler. Bob Avakian bundan yirmi yıl önce gayet öngörülü bir şekilde *Başka Bir Yolu İleri Sürmek* eserinde yalnızca birkaç nükleer başlığa sahip veya hızlı bir şekilde oluşturabilecek kapasiteye sahip bir İran'ın bile Orta Doğu'da güç dengelerini değiştireceğini ve ABD için büyük problemler yaratacağını analiz etmişti.

Bu eserin yazılmasından bu yana Çin; ekonomik, diplomatik ve askeri anlamda güçlü bir rakip olarak ABD'nin karşısına çıktı ve üstüne üstlük İran'ın bir müttefiki. Büyük emperyalist güçler için dünya halkları satranç tahtasındaki piyonlardan ibaretler. Ve bu ülkede, aralarında bu savaşı nasıl sürdüreceklerine yönelik keskin farklılıklara rağmen bu çok önemli bir gerçektir.

Tam da bu yüzden bugün Trump'ın savaşına yönelik eleştiriler yapan Demokrat Partili politikacılar bu eleştirilerini savaşın İran'ı yeterince kısıtıramadığı ve geniş ABD çıkarlarını güvence altına alamadığı için eleştiriyorlar. Bir parti olarak savaşın şu ya da bu özelliğine karşı

çıkabilirler ancak şu aşamada savaşın kendisine karşı değiller.

Bu durum Demokrat senatör Gary Peters'ın Savunma Bakanı Pete Hegseth ve Genelkurmay Başkanı Dan Caine'ye **“Bu savaşı kazanmak için uzun vadeli bir planınız yok. Bu savaşı kazanın!”** diye bağırırken kendisini göstermektedir.

ABD'nin Zor Durumu ve Savaşın Artma Tehlikesi

Trump'ın ve ABD emperyalizminin kendisini içinde bulduğu bu zor durum, bu durumdan çıkmak için dramatik ve tehlikeli bir şey yapma ihtiyacı yönünde baskı oluşturuyor. Her ne kadar böylesi dramatik bir hamle dünyadaki konumları açısından ve iktidarlarının stabilitesi açısından büyük riskler taşısa dahi...

Burada çok bilinmeyen bir gerçeği tekrar etmekte fayda var: Joe Biden'ın seçimleri kazandığı 2020 Kasım'ından 6 Şubat'taki MAGA faşist darve girişimine kadar olan sürede yüksek pozisyonlardaki askeri yetkililer ve politikacılar-Meclis Sözcüsü Nancy Pelosi ve Genelkurmay Başkanı Mark Milley'de dahil- Trump'ın iktidarda kalmak için acınası bir çaba olarak İran'a karşı bir nükleer saldırı emri vermesini engellemek için olağanüstü önlemler aldılar. Burada anlaşılması gereken bütün bu hakim sınıf oyuncularının Trump'ın iktidarda kalmak için İran'a saldırarak dünyayı bir acil duruma sürükleyebileceğinden endişelenmiş olmaları.

Açık olmak gerekirse faşist Tucker Carlson hariç hiçbir kaynak ve elle tutulabilir kanıt Trump rejiminin bir seçenek olarak nükleer silah kullanımını değerlendirdiğini göstermiyor. Ancak faşist rejimin neler yapabileceği noktasında bu yaşananları dikkate almamak akıllıca olmaz. Günün sonunda bu rejim kendisini burjuva demokratik ve uluslararası normlarla sınırlamaktan ziyade bu normları sürekli ihlal ederek parçalıyor.

Bu, gerçek bir tehlikedir ve insanların bu konuda alarmda olmaları gerekir. Bu patlayıcı durum her an başka bir aşamaya sıçrayabilir. Yani bu savaşla gerçekten mücadele etmeli ve buna karşı çıkmalıyız. Bundan da öte olarak *buradan eve götürülmesi gereken mesaj Bob Avakian'ın şu ifadesidir:*

Bu emperyalistlerin dünyayı domine etmelerine ve insanlığın kaderine karar vermelerine daha fazla izin veremeyiz. Olabildiğince çabuk olarak alaşağı edilmeleri gerekiyor. İnsanlığın bu şekilde yaşamak zorunda olmaması bilimsel bir gerçektir.

Referans Yazılar

Bob Avakian: New York Times Eğer “Bizimse”, Savaş Suçlarını Desteklemekte Israr Ediyor

Dev-Kom: ABD-İsrail’in İran Savaşında Üç Ayrışım Noktası